

PPC

Písemný test pro program:

Psychologie

– prezenční / kombinované

bakalářské samostatné studium

varianta testu: 08

Filozofická
fakulta

2024

01. Vlasečnice lidského těla

- a) vznikají postupným větvením žil.
- b) nepropouští červené ani bílé krvinky.
- c) mají stěnu tvořenou pouze endotelovými buňkami.
- d) jsou nejtenčí cévy s průměrem kolem 100 mikrometrů.
- e) prostupují všemi tkáněmi.

02. Vyberte NESPRÁVNÉ tvrzení o lidském těle.

- a) Velikost akčního potenciálu vznikajícího ve smyslových orgánech nezávisí na intenzitě podnětu.
- b) Vlákna vybíhající z okraje corpus ciliare se upínají na čočku a přispívají k její akomodaci.
- c) Pigmentové buňky jsou součástí zevní vrstvy sítnice.
- d) Proces převodu podnětu do formy akčních potenciálů se označuje jako transkripce.
- e) Vedení elektrických potenciálů nervovými vlákny se označuje jako transmise.

03. Vyberte NESPRÁVNÉ tvrzení o hormonálním systému lidského těla.

- a) Produkce glukagonu je řízena přímo hladinou krevního cukru.
- b) Účinek mužského pohlavního hormonu testosteronu se projeví již nitroděložně.
- c) Inzulin, který zvyšuje hladinu glykémie, patří mezi hormony nezbytné pro život.
- d) Mineralokortikoidy vznikají v povrchové vrstvě kůry nadledvin.
- e) Růst a vývoj Graafova folikulu je ovlivňován folikuly-stimulujícím hormonem (FSH), který vzniká v předním laloku hypofýzy.

04. Vyberte NESPRÁVNÉ tvrzení o imunitním systému lidského těla.

- a) Buňky označované jako NK jsou schopny zlikvidovat buňky odumřelé, buňky napadené virem a také buňky nádorové.
- b) Monocyty, které se mění na tkáňové makrofágy, řadíme do skupiny agranulocytů.
- c) Oponizace významně tlumí fagocytózu opsonizované částice bílými krvinkami.
- d) Bazofilní granulocyty jsou významným zdrojem látek, jako je histamin, heparin a serotonin.
- e) Protilátky produkované aktivovanými B-lymfocyty mohou neutralizovat nebo likvidovat antigeny a přispívají rovněž k opsonizaci.

05. Vyberte správné tvrzení o lidském těle.

- a) Erytrocyty obsahující hemoglobin slouží k transportu kyslíku v krvi, přičemž jejich počet nezávisí na biologickém pohlaví.
- b) Oxytocin podmiňuje stahy dělohy při porodu, stahy mlékovodů při kojení, ale neproказuje vliv na psychickou a vztahovou oblast.
- c) Prefrontální kůra lidského mozku přispívá významně k pracovní paměti a myšlení, na osobnostních individuálních charakteristikách člověka se však nepodílí.
- d) V klidovém stavu je intracelulární koncentrace K⁺ iontů vyšší než extracelulární koncentrace K⁺ iontů a na vnitřní straně membrány převažuje záporný náboj.
- e) Dopamin patří spolu s gama-aminomáselnou kyselinou k významným inhibičním mediátorům lidského mozku.

06. Vyberte správné tvrzení o lidském nervovém systému.

- a) Ontogenetická plasticita je maximální v dětství a s věkem klesá.
- b) Mezi nejvýznamnější excitační mediátory lidského mozku řadíme kyselinu gama-aminomáselnou.
- c) V lidském mozku se proces označovaný jako pruning významně neuplatňuje.
- d) Hormony štítné žlázy označované jako T4 a T5 mohou významně ovlivnit lidský mozek i psychiku.
- e) Sodno-draselná pumpa umožňuje průchod sodných a draselných iontů plazmatickou membránou ve směru jejich koncentračního gradientu.

07. Komu jsou připisovány tzv. *aporie* (např. rychlý Achilles nedohoní želvu, půlení úsečky atd.)?

- a) Aristotelés
- b) Pythagoras ze Sámu
- c) Zenón z Eleje
- d) Démokritos z Abdér
- e) Platón

08. Která z následujících dvojic NEODPOVÍDÁ vztahu učitel a žák?

- a) Martin Heidegger a Hannah Arendtová
- b) Sókratés a Platón
- c) Albert Veliký a Tomáš Akvinský
- d) Platón a Aristotelés
- e) René Descartes a Raimundus Lullus

09. Kdo z následujících byl mluvčím Charty 77?

- a) Jan Masaryk
- b) Václav Bělohradský
- c) Tomáš Halík
- d) Jan Sokol
- e) Jan Patočka

10. U které osobnosti je uveden pojem, který NESOUVISÍ s jejím dílem?

- a) Alan Turing – imitační hra
- b) Ludwig Wittgenstein – jazykové hry
- c) Michel Foucault – epistéma
- d) William James – pragmatismus
- e) Thomas Samuel Kuhn – etika

11. U které osobnosti je uveden pojem, který NESOUVISÍ s jejím dílem?

- a) Thomas More – Utopie
- b) René Descartes – monáda
- c) Jean-Jacques Rousseau – společenská smlouva
- d) William Ockham – břitva
- e) Voltaire – svoboda slova

12. Skupina, na kterou se člověk orientuje svými hodnotami a jednáním, přestože není jejím členem, se nazývá

- a) referenční.
- b) formální.
- c) nečlenská.
- d) sekundární.
- e) out-group.

13. Které z uvedených slov, zpopularizované dílem amerického filozofa Thomase Kuhna, ve vědě označuje v jistém čase (nebo v určité vědecké skupině) převládající způsob nahlížení a interpretace reality?

- a) postoj
- b) percepce
- c) pluralismus
- d) paradigma
- e) preference

14. Tendence člověka stereotypně upřednostňovat takové informace, interpretace a vzpomínky, které podporují jeho vlastní názor, a naopak ignorovat či nedoceňovat ty, které jsou v rozporu s jeho přesvědčením a dosavadním pohledem na věc, se také nazývá

- a) konfirmační zkreslení.
- b) kulturní univerzálie.
- c) kulturní unifikace.
- d) kolektivní chování.
- e) konformita.

15. Vypovězení ze skupiny, do které člověk dosud patřil, demonstrativní označení za nežádoucí osobu a její zjevné ignorování, se označuje jako

- a) ostrakizace.
- b) segregace.
- c) nepotismus.
- d) sekularizace.
- e) intolerance.

16. Název pro generaci lidí narozených v rozmezí let 1965–1985 (těm narozeným uprostřed tohoto období se u nás přezdívá Husákovy děti) zní

- a) generace Z.
- b) generace 0.
- c) generace X.
- d) generace Y.
- e) generace alfa.

17. V rámci výzkumu postojů bylo užito několika výkladových modelů. Vyberte, které dvě složky charakterizují tzv. *dvousložkový model postojů*, jenž navazuje na výsledky *LaPierrova paradoxu/experimentu*.

- a) emocionální a kognitivní
- b) abreaktivní a emocionální
- c) kognitivní a konativní
- d) konativní a instrumentální
- e) konativní a emocionální

18. V roce 1950 byl realizován výzkum a výsledky T.W. Adorna a jeho kolegů zaměřený na *Autoritářskou osobnost*. Která z níže z uvedených charakteristik autoritářské osobnosti **NENÍ** správná?

- a) slabá rodičovská kontrola
- b) skryté potlačení agrese přenášené na slabší objekty
- c) vyznačuje se černo-bílým myšlením
- d) nepružný systém postojů
- e) rigidita v mezilidských vztazích

19. Které tři komponenty obsahuje *Sternbergova trojúhelníková teorie lásky*?

- a) vášeň, intimitu, vzájemné zrcadlení
- b) vizi, intimitu, závazek
- c) vášeň, intimitu, závazek
- d) vášeň, inteligenci, závazek
- e) vizi, inteligenci, vzájemné zrcadlení

20. K rozvoji svědomí, osvojování pohlavní role, navazování vztahu s vrstevníky a postupnému „vyrůstání“ ze své rodiny dochází v období

- a) batolete
- b) kojence
- c) novorozence
- d) předškoláka
- e) mladšího školáka

- 21.** Granville Stanley Hall vycházel z podobnosti ontogeneze a vývoje lidstva, je tedy autorem
- evolučního zákona.
 - biogenetického zákona.
 - zákona individualizovaného vývoje.
 - zákona rekapitulace.
 - zákona o zachování lidského druhu.
- 22.** Za zakladatele/zakladatelku tzv. *biodromálního vývoje*, který pojímá vývoj jako celoživotní proces ve vývojové psychologii, považujeme
- Fredericka Leboyera.
 - Charlotte Bühlerovou.
 - Melanii Kleinovou.
 - Arnolda Gesella.
 - Margaret Mahlerovou.
- 23.** *Endogenistické teorie vývoje* vycházejí z předpokladu, že
- je vývoj určen především vnějšími faktory a vlivem prostředí.
 - dítě je současně zdrojem, procesem i výsledkem vývoje.
 - je vývoj celoživotní proces a všechna období jsou rovnocenná.
 - je vývoj určen převážně vnitřními biologickými faktory.
 - se vývoj dokonává v součinnosti vnitřních a vnějších vlivů.
- 24.** Pojem *filipínská míra* se užívá ve spojitosti s
- nástupem a rozvojem chůze u batolat.
 - antropologickými srovnáními tělesného vývoje u různých kultur.
 - posuzováním tělesného růstu kojenců.
 - ověřováním tělesné školní zralosti.
 - kondicí novorozence.
- 25.** Freudova teorie osobnosti popisující *vědomí, předvědomí a nevědomí* je známá jako
- strukturální.
 - psychosexuální.
 - deterministická.
 - topografická.
 - psychosociální.
- 26.** Obranný mechanismus, který udržuje nepřijatelné psychické obsahy mimo vědomí, se nazývá
- přesun.
 - regrese.
 - reaktivní výtvor.
 - destrukce.
 - vytěsnění.
- 27.** Jaký počet emocí má novorozenec?
- žádnou
 - 1–2
 - 3–4
 - 5–8
 - 9 a více
- 28.** O jaký konflikt se jedná, když si jedinec nemůže vybrat, zda bude trpět bolestmi zad, nebo podstoupí operaci:
- apetence-negace
 - ambivalence
 - apetence-apetence
 - negace-apetence
 - negace-negace

29. Výzkum osobnosti založený na využití životopisů, deníků či autobiografických záznamů se nazývá

- a) experiment.
- b) biografický.
- c) pozorování.
- d) statistický.
- e) etnografický.

30. Pojmy introverze a extraverze podrobně popsal a zpopularizoval

- a) Alfred Adler.
- b) William Stern.
- c) Wilhelm Wundt.
- d) Alfred Binet.
- e) Carl Jung.

31. Clark Hull ve své teorii motivace kladl důraz na pojem

- a) flow.
- b) drive.
- c) flight.
- d) fight.
- e) bias.

32. Rakouský lékař a psycholog Alfred Adler založil směr označovaný jako

- a) individuální psychologie.
- b) pozitivní psychologie.
- c) gestalt psychologie.
- d) humanistická psychologie.
- e) analytická psychologie.

33. Melanie Kleinová je považována za zakladatelku

- a) existenciální analýzy.
- b) self psychologie.
- c) školy objektivních vztahů.
- d) frankfurtské školy.
- e) ego psychologie.

34. David Goleman zpopularizoval pojem

- a) emoční inteligence.
- b) kognitivní disonance.
- c) sekundární drive.
- d) mentální nastavení.
- e) hraniční porucha.

35. Carl Rogers byl zakladatelem

- a) systemické psychoterapie.
- b) transakční analýzy.
- c) na člověka orientované psychoterapie.
- d) na proces orientované psychoterapie.
- e) analytické psychoterapie.

36. Který z níže uvedených badatelů byl spolupracovníkem a přítelem Sigmunda Freuda, v roce 1911 však názorově i osobně odcizili?

- a) Otto Rank
- b) Wilhelm Reich
- c) Erik Erikson
- d) Viktor E. Frankl
- e) Alfred Adler

37. Nepříjemný pocit v útrokách (např. „stažený žaludek“), který zaregistrujeme při přijímání riskantního rozhodnutí, se v teorii A. Damasia nazývá

- a) priming.
- b) princip priority.
- c) jádrový efekt.
- d) somatický marker.
- e) primární vodítko.

38. Takzvaná *Sapir-Whorfova hypotéza* se týká

- a) jazykové relativity.
- b) tvorby mentálních představ.
- c) teorie barevného vidění.
- d) vnitřní řeči.
- e) zkreslování vzpomínek.

39. Autorem teorie, která pracuje s pojmy *logogeny* a *imageny*, je

- a) W. Wundt.
- b) R. Penrose.
- c) F. Crick.
- d) H. Helson.
- e) A. Paivio.

40. Ve kterém stadiu spánku se na elektroencefalogramu nejčastěji objevují *K-komplexy*?

- a) ve stadiu lehkého spánku
- b) v REM fázi spánku
- c) ve stadiu relaxace
- d) v hypnagogickém stadiu
- e) ve stadiu hlubokého spánku

41. Formulace „myslím si, že si myslíš“ dle Sedlákové potvrzuje existenci mentálních reprezentací

- a) prvního řádu.
- b) druhého řádu.
- c) třetího řádu.
- d) čtvrtého řádu.
- e) pátého řádu.

42. Co je to *somnolence*?

- a) chorobná spavost
- b) forma bezvědomí, při které postižený reaguje na bolestivý podnět
- c) dlouhodobě pokleslá nálada
- d) mráкотný stav
- e) zpomalení psychomotorického tempa

43. Jaký příznak *NENAJDEME* v obrazu *mánie*?

- a) zvýšená hovornost
- b) myšlenkový trysk
- c) hyperaktivita
- d) nízké sebevědomí
- e) menší potřeba spánku

44. Jak říkáme úzkosti, která se rozvine při pouhé představě určité události či určitých okolností?

- a) observační úzkost
- b) paranoidní úzkost
- c) anticipační úzkost
- d) generalizovaná úzkost
- e) obsedantní úzkost

45. Kdo je autorem *bio-psycho-sociálního modelu* zdraví a nemoci?

- a) George Kolman
- b) Aaron Antonovsky
- c) George Libman Engel
- d) Josef Wolpe
- e) Albert Bandura

46. Co je typické pro *generalizovanou úzkostnou poruchu*?

- a) časté a vracející se obavy z onemocnění; že se něco zlého stane blízkým; že naši blízcí utrpí úraz, atd...
- b) všeobecná - trvalá úzkost bez vazby na zvláštní okolnosti
- c) strach z opuštění domu, vstupu do obchodů, shluku lidí, veřejných prostranství nebo z cestování veřejnou dopravou
- d) do mysli se opakovaně vkrádají myšlenky (vtíravé), které jsou spojené s úzkostí, následně vznikají kompulze, což je opakované chování (ritualizované), které po provedení snižuje úzkost a na určitou dobu upozadí vtíravou myšlenku
- e) strach ze zkoumavých pohledů, strach ze sociálního kontaktu, strach z kritiky

47. Která dimenze v konceptu *Sense of Coherence* je spojena s emocionalitou?

- a) zvládnutelnost
- b) srozumitelnost
- c) kontrola
- d) smysluplnost
- e) výzva

48. Jak se označuje obor zaměřený na osoby s mentálním postižením (tj. s mentální retardací)?

- a) logopedie
- b) somatopedie
- c) psychopedie
- d) tyflogedie
- e) surdopedie

49. Který psychoterapeutický směr pracuje s konceptem „tady a teď“?

- a) Kognitivně-behaviorální terapie
- b) Rogeriánská terapie
- c) Gestalt terapie
- d) Psychoanalýza
- e) Systemická psychoterapie

50. *Dyspinxie* je porucha

- a) psaní.
- b) výtvarných schopností.
- c) čtení.
- d) osvojení pravopisu.
- e) matematických schopností.